

КОНФЕРЕНЦИЈА НА ВИСОКОМ НИВОУ О БУДУЋНОСТИ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

БРАЈТОНСКА ДЕКЛАРАЦИЈА

Конференција на високом нивоу одржана у Брајтону 19. и 20. априла 2012. на иницијативу Комитета министара Савета Европе којим председава Уједињено Краљевство (у даљем тексту *Конференција*) објављује следеће:

1. Државе уговорнице Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту *Конвенција*) поново потврђују своју дубоку и трајну приврженост Конвенцији и према испуњењу обавезе утврђене Конвенцијом да у оквиру својих надлежности обезбеде свима права и слободе одређене Конвенцијом.
2. Државе уговорнице такође поново потврђују своју приврженост праву појединца на подношење представке Европском суду за људска права (у даљем тексту *Суд*) као камену темељцу система за заштиту права и слобода наведених у Конвенцији. Овај суд је дао изузетан допринос заштити људских права у Европи у последњих 50 година.
3. Државе уговорнице и Суд деле одговорност у остваривању делотворне примене Конвенције, подржане основним начелом супсидијарности. Конвенција је, између осталог (*inter alia*) закључена на основу суверене једнакости држава. Државе уговорнице морају поштовати права и слободе гарантоване Конвенцијом и морају делотворно решавати повреде на државном нивоу. Суд поступа као гарант у случају повреда које нису отклоњене на државном нивоу. У случају када Суд утврди повреду, државе уговорнице се морају повинovati правоснажној пресуди Суда.
4. Државе уговорнице такође деле одговорност за одрживост механизма Конвенције. Државе уговорнице су решене да сарађују са Судом у постизању овог циља и подвлачи се важност рада Комитета министара и Парламентарне скупштине Савета Европе, Комесара за људска права као и других установа и тела Савета Европе и рад у духу сарадње са цивилним друштвом и државним установама за људска права.
5. Конференција на високом нивоу у Интерлакену (у даљем тексту *Конференција у Интерлакену*), у својој Декларацији од 19. фебруара 2010. године, приметила је са великом забринутошћу да је разлика у броју поднетих и одбачених представки наставила тренд раста; процењује се да је ова ситуација начинила штету делотворности и кредибилитету Конвенције и њеном механизму надзора и да представља претњу квалитету и доследности

праксе и ауторитета суда. Конференција на високом нивоу у Измиру (у даљем тексту *Конференција у Измиру*) је у својој Декларацији од 27. априла 2011. године поздравила конкретан напредак након Конференције у Интерлакену. Државе уговорнице су веома захвалне швајцарском и турском председавању Комитетом министара због сазивања ових конференција и свима онима који су помогли испуњавање акционих и пратећих планова.

6. Резултати досад постигнути у оквирима Протокола бр. 14 су охрабрујући, посебно као исход мера предузетих од стране Суда ради јачања делотворности и решавања одређеног броја очигледно недопуштених представки. Међутим, растући број потенцијално добро заснованих представки у току је озбиљан проблем који изазива забринутост. Имајући у виду тренутну ситуацију у којој се Конвенција и Суд налазе, мора се наставити са потпуним спровођењем корака у вези са овим проблемом предвиђеним конференцијама у Интерлакену и Измиру и искоришћавањем свих могућности Протокола бр. 14. Међутим, како је уочено на Конференцији у Измиру, Протокол 14. сам по себи неће обезбедити дуготрајно и свеобухватно решење за проблеме са којима се суочава систем Конвенције. Дакле, потребне су даље мере да би се осигурало да систем Конвенције остане делотворан и да би се наставила заштита права и слобода преко 800 милиона људи у Европи.

A. СПРОВОЂЕЊЕ КОНВЕНЦИЈЕ НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

7. Потпуно спровођење Конвенције на националном нивоу захтева од држава уговорница предузимање делотворних мера ради спречавања повреда права. Сви закони и правила морају бити уобличени на начин који Конвенцији пружа потпуно дејство и на исти начин државни службеници морају испуњавати своју дужност. Државе уговорнице такође морају обезбедити средства којима се могу тражити правни лекови у вези са наводним повредама Конвенције. Судови држава чланица морају узимати у обзир Конвенцију и праксу Суда. Ове мере би заједно требало да смање број повреда Конвенције. Тиме би такође требало да се смањи и број основаних поднетих захтева чиме би се смањила оптерећеност Суда.
8. Савет Европе има пресудну улогу у помагању и охрабривању спровођења Конвенције на нивоу државе као део свог ширег рада на пољу људских права, демократије и владавине права. Пружање техничке помоћи на захтев држава уговорница, било од стране Савета Европе било билатерално, између држава уговорница, шири добру праксу и подиже стандард заштите људских права у Европи. Подршка дата Савету Европе требало би да буде пружена на делотворан начин који упућује на унапред одређени исход у сарадњи на ширем пољу рада организације.
9. Конференција стога:

- а) Потврђује снажну приврженост држава уговорница извршавању њихове првенствене одговорности у спровођењу Конвенције на нивоу државе;
- б) Снажно охрабрује државе уговорнице у настављању да у потпуности узимају у обзир препоруке Комитета министара у вези са спровођењем Конвенције на националном нивоу у развијању свог законодавства, политике и праксе која ће пружити пуно дејство Конвенцији;
- в) Посебно изражава решеност држава уговорница да обезбеде делотворно спровођење Конвенције на националном нивоу предузимањем следећих посебних мера, на одговарајући начин:
- I) Разматрање оснивања, ако то већ није учињено, независне државне установе за људска права;
 - II) Спровођење практичних мера ради обезбеђивања да политика и законодавство у потпуности буду у сагласности са Конвенцијом укључујући и пружање обавештења парламентима држава чланица о усклађености са Конвенцијом нацрта основних закона предложених од стране владе;
 - III) Разматрање увођења нових домаћих правних лекова, уколико то буде потребно, било посебне било уопштене природе за наводне повреде права и слобода заштићених Конвенцијом;
 - IV) Омогућавање и охрабривање судова држава чланица да узму у обзир битна начела Конвенције, имајући у виду праксу Суда у спровођењу поступка и образлагању пресуда; и посебно у омогућавању парничним странкама, у оквиру одговарајућих параметара судског поступка на нивоу државе, али без непотребних сметњи, да скрену пажњу судовима на нивоу државе на могуће релевантне одредбе Конвенције и праксу Суда;
 - V) Пружање државним службеницима битних обавештења у вези са обавезама по Конвенцији и посебно обука службеника запослених у правосуђу, одговорних за спровођење закона или одговорних за лишавање слободе одређених особа, о начину испуњавања обавеза по Конвенцији;
 - VI) Пружање одговарајућих обавештења и обука у вези са Конвенцијом при образовању, обуци и професионалном развоју судија, адвоката и тужилаца; и
 - VII) Пружање обавештења у вези са Конвенцијом могућим подносиоцима, посебно у вези са обимом и границама заштите, надлежношћу Суда и условима допуштености;

г) Охрабрује државе уговорнице, ако то већ нису учиниле, да обезбеде:

- I) Превођење значајних одлука Суда или њихово сажимање на језике тих земаља у случајевима када је потребно да оне на одговарајући начин буду узете у обзир;
- II) Превођење Практичног Приручника Суда о условима допуштености на језике тих земаља; и
- III) Разматрање додатних добровољних доприноса програмима људских права Савета Европе и Фонду за осигурање људских права;

д) Охрабрује све државе уговорнице да у потпуности искористе техничку помоћ, као и да на захтев пружају и примају билатералну техничку помоћ у духу сарадње и потпуне заштите људских права у Европи;

ђ) Позива Комитет министара на:

- I) Разматрање најбољег начина којим би се обезбедило да тражена техничка помоћ буде пружена оним државама уговорницама којима је највише потребна;
- II) Припрему водича за добро установљену праксу у вези са домаћим правним лековима, у складу са подставовима (III) и (IV), горе;
- III) Припрему средстава које би државе уговорнице могле користити ради обавештавања својих државних службеника о обавезама државе по Конвенцији;

ж) Позива Генералног секретара да кроз Комитет министара предложи државама уговорницама практичне начине за побољшање:

- I) Достављања техничке помоћи Савета Европе и програма сарадње;
- II) Сарадње између различитих органа Савета Европе у пружању помоћи;
- III) Одабира релевантне техничке помоћи доступне свакој држави уговорници на билатералној основи, узимајући у обзир поједине одлуке Суда;

з) Позива Суд да означи оне своје пресуде које би посебно препоручио ради превођења на језике земаља уговорница; и

и) Понавља важност сарадње између Савета Европе и Европске Уније, посебно ради обезбеђивања делотворног спровођења заједничких програма и повезивања њихових приоритета у овој области.

Б. ИНТЕРАКЦИЈА ИЗМЕЂУ СУДА И ОРГАНА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

10. Државе уговорнице Конвенције се обавезују да, у оквиру своје надлежности, свима обезбеде права и слободе одређене у Конвенцији и да обезбеде делотворан правни лек пред националним органима за све оне којима су права и слободе повређене. Суд ауторитативно тумачи Конвенцију. Такође пружа заштиту оним појединцима чија права и слободе нису обезбеђене на нивоу државе.

11. Пракса Суда чини јасним да државе уговорнице уживају поље слободне процене у примени и начину спровођења Конвенције, зависно од околности случаја и права и слобода о којима је реч. Ово значи да је систем Конвенције супсидијаран у односу на заштиту људских права на нивоу државе и да су власти на националном нивоу начелно у бољем положају да процене тамошње потребе и прилике. Поље слободне процене иде заједно руку под руку са надзором по систему Конвенције. У том погледу, улога Суда се састоји у томе да размотри да ли су одлуке донете од стране власти на националном нивоу у складу са Конвенцијом, са дужним поштовањем према пољу слободне процене државе.

12. Конференција стога:

а) Поздравља напредак који је остварио Суд у својој пракси као што је развијање начела супсидијарности и поља слободне процене и охрабрује Суд да овим начелима да истакнути положај и да их примењује доследно у својим пресудама;

б) Закључује да би, из разлога транспарентности и доступности, Преамбула Конвенције требало да садржи упућивање на начело супсидијарности и доктрину поља слободне процене на онај начин на који их је развила судска пракса и позива Комитет министара да усвоји потребно средство за измену до краја 2013. године, такође подсећајући на приврженост држава уговорница потпуном испуњењу обавезе обезбеђивања права и слобода одређених Конвенцијом;

в) Поздравља и охрабрује отворени дијалог између Суда и држава уговорница као средства за развијање и јачања разумевања њихових улога у подели одговорности за примену Конвенције, посебно укључујући дијалог између Суда и:

Г) Највиших судова држава уговорница;

- II) Комитета министара, укључујући начело супсидијарности, као и у појам јасне и доследне судске праксе;
- III) Државних заступника и правних стручњака држава уговорница, посебно за процесна питања и кроз саветовање у вези са предлогом за измену Пословника Суда;

г) Примећује да би се међудејство између Суда и државне власти могло ојачати додавањем у Конвенцију нових овлашћења Суда које би државе уговорнице могле, по избору, прихватити, у погледу давања саветодавног мишљења по захтеву, у вези са тумачењем Конвенције у контексту специфичног случаја на домаћем нивоу, без штетних последица према необавезујућем карактеру мишљења према другим државама уговорницама; позива Комитет министара да преда нацрт текста опционог протокола уз Конвенцију са овим циљем до краја 2013. године; и даље позива Комитет министара да након тога одлучи о томе да ли ће то усвојити; и

д) подсећа да је Конференција у Измиру позвала Комитет министара да даље размотри питање привремених мера по Правилу 39 Пословника Суда; такође позива Комитет министара да процени да ли је дошло до значајног смањења броја представки и да ли се у случајевима представки у којима су примењене привремене мере сада поступа ажурије и да предложи било коју другу акцију.

V. ПОДНОШЕЊЕ ПРЕДСТАВКЕ СУДУ

13. Право на подношење појединачне представке је камен темељац система Конвенције. Право на подношење представке Суду требало би да буде практично изводљиво и државе уговорнице морају обезбедити да ни на који начин не буде ометања делотворног остваривања овог права.

14. Услови допуштености у члану 35 Конвенције одређују које би представке Суд требало да разматра у меритуму. Они би требало да пруже Суду практична средства, обезбеђујући могућност усредсређивања Суда на оне случајеве у којима начело значаја повреде обавезује на разматрање случаја. На Суду је да одлучи о допуштености представки. Важно је учинити тако да Суд настави са стриктном и доследном применом услова допуштености ради јачања поверења у озбиљност система Конвенције и да би обезбедио да беспотребни притисак не доведе до преоптерећености Суда.

15. Конференција дакле:

а) Поздравља предлог Суда да би се временско ограничење, по члану 35 (став 1) Конвенције у оквиру којег се представка мора поднети Суду, могло смањити; закључује да је временско ограничење од четири месеца одговарајуће; и позива

Комитет министара да усвоји средство за потребне измене до краја 2013. године;

б) Поздравља строжу примену временског ограничења из члана 35 (став 1) Конвенције предвиђену од стране Суда; и понавља важност примене свих услова допуштености од стране Суда у потпуности, доследно и предвидиво, укључујући и правила у вези са делокругом надлежности Суда, и једно и друго ради делотворне примене правде и заштите одговарајуће улоге Суда и власти на националном нивоу;

в) Закључује да би члан 35 (став 3) (б) требало изменити тако да се изузму речи „и обезбедити да ниједан случај који претходно није ваљано размотрен пред домаћим судовима не буде одбачен по овом основу“; и позива Комитет министара да усвоји средство за потребне измене до краја 2013. године;

г) Потврђује да би представку требало сматрати очигледно неоснованом у смислу члана 35 (став 3) (а) између осталог (*inter alia*), у мери у којој Суд сматра да је у представци реч о наводној повреди права која је била ваљано размотрена пред домаћим судом који је примењивао права гарантована Конвенцијом у светлу добро установљене праксе Суда која је укључена у поље слободне процене на одговарајући начин, осим ако Суд установи да представка повлачи са собом озбиљно питање у вези са тумачењем или применом Конвенције; такође охрабрује Суд да узме у обзир потребу за стриктним и доследним приступом у проглашавању таквих представки недопуштеним, објашњавајући тако овакву судску праксу потребном;

д) Поздравља обезбеђивање бољег пружања обавештења од стране Суда подносиоцима представки у вези са судским поступком, посебно о условима допуштености;

ђ) Позива Суд да начини додатне одредбе у Пословнику Суда за посебне одлуке које би требало донети у вези са питањем допуштености на захтев тужене владе где постоји посебан интерес за постојање правила Суда у вези са делотворношћу домаћег правног лека о коме је реч у том случају; и

ж) Позива Суд на развијање праксе у вези са исцрпљивањем домаћих правних лекова на начин којим се може захтевати од подносица, у случају да му је такав правни лек био доступан, да је изнео пред домаћи Суд наводну повреду права по Конвенцији или истоветног права заштићеног домаћим правом, на тај начин дајући судовима државе прилику да примене Конвенцију имајући у виду праксу Суда.

Г. РАД ПО ПРЕДСТАВКАМА

16. Број представки поднетих сваке године Суду се удвостручио од 2004. године. Нарочито велики број представки је сада у току пред свим судијама

и већима Суда. Многи подносиоци, укључујући и оне са потенцијално основаним захтевима, морају годинама чекати на одговор.

17. Имајући у виду право појединца на подношење представке, Суду мора бити омогућено да одбаци недопуштене представке на што делотворнији начин, без превише напора. Суд је већ предузео значајне кораке ка овом циљу у оквирима Протокола бр. 14, што треба поздравити.

18. Представке које се понављају углавном су повезане са системским и структурним питањима на нивоу државе. Држава уговорница је одговорна, под надзором Комитета министара, да обезбеди да се таква питања и повреде које из њих произлазе решавају у оквиру делотворног извршавања пресуда Суда.

19. Растући број случајева који су у току пред већима Суда такође изазива забринутост. Суду мора бити омогућено да усредсреди пажњу на потенцијално основане нове повреде.

20. Конференција стога:

а) Поздравља напредак већ учињен од стране Суда у поступању по представкама, посебно у усвајању:

I) Правила првенства, које му помаже да се усредсреди на најважније и озбиљне случајеве; и

II) Метода рада који усмеравају поступак, посебно у случајевима недопуштених и поновљених представки, с друге стране одржавајући одговарајућу судску одговорност;

б) Констатује са одобравањем процену Суда да може одбацити преостале очигледно недопуштене представке које су у току, до 2015. године; одобрава захтев Суда за даљим упућивањем националих судија и независних правника високог положаја у Секретаријат Суда ради постизања овог циља; такође охрабрује државе уговорнице у предузимању других оваквих упућивања;

в) Наставља са изражавањем забринутости због великог броја поновљених представки које су у току пред Судом; поздравља даље коришћење активних мера од стране Суда, поготово „пилот пресуда“, ради решавања повреда које се понављају на делотворан начин; и охрабрује државе уговорнице, Комитет министара и Суд да раде заједно ради налажења начина за решавање великог броја представки које произлазе из системских проблема означених од стране Суда, укључујући њихове правне, практичне и финансијске последице и узимајући у обзир начело једнаког поступања према свим државама уговорницама;

г) Даље развијајући поступак са „пилот пресудама“, позива Комитет министара да размотри сврсисходност и модалитете поступка по коме би Суд могао завести и одредити мали броју представки из групе представки које одражавају исту наводну повреду права против исте тужене државе, а да се то примењује на целу групу;

д) Примећује, да би Суду било омогућено да донесе одлуку у разумном року о представкама које су у току пред његовим већима; у будућности може се јавити потреба за именованем додатних судија; даље примећује да ће можда бити потребно да те судије имају другачији мандат и/или другачији делокруг функција од постојећих судија Суда; такође позива Комитет министара да до краја 2013. године одлучи да ли да приступи измени Конвенције ради именовања ових судија или не, након једногласне одлуке Комитета министара поступајући по обавештењима датим од стране Суда;

ђ) Позива Суд да се саветује са државама уговорницама у вези са разматрањем примене ширег тумачења појма добро установљене судске праксе у смислу члана 28 (1) Конвенције, ради пресуђивања већег броја случајева по процедури одбора, без штетних последица за одговарајуће разматрање појединачних околности случаја и необавезујућу природу пресуда против друге државе уговорнице;

ж) Позива Суд да, саветујући се са државама уговорницама, цивилним друштвом и државним установама за људска права размотри да ли:

- I) имајући у виду искуство на пројекту „пилот пресуде“, треба предузети даље мере ради олакшавања подношења представки путем интернета и, следствено томе, ради поједностављења поступка достављања у тим случајевима, са друге стране обезбеђујући да се и даље примају представке од подносилаца који нису у могућности да их поднесу путем интернета.
- II) форма представке Суду може бити побољшана, ради лакшег излагања представке и даљег поступања у вези са њом;
- III) одлуке и пресуде Суда могу бити доступне странкама у поступку у кратком року пре њиховог јавног објављивања;
- IV) захтев и примедбе у вези са правичном накнадом, укључујући и трошкове, могу бити поднети раније у току поступка пред већем и Великим већем;

з) Предвиђа да би пуна примена ових мера уз одговарајућа средства начелно требало да омогући Суду да одлучи у року од једне године да ли да предмет достави држави, а да у року од две године у свим случајевима коју су прослеђени донесе одлуку или пресуду;

и) Даље изражава приврженост држава уговорница да раде заједнички са Судом ради постизања ових циљева; и

ј) Позива Комитет министара да, саветујући се са Судом, одреди начин процене о томе да ли ће се ове мере до 2015. године показати довољним ради смањивања оптерећености Суда или ће даље мере бити потребне након тога.

Д. СУДИЈЕ И ПРАКСА СУДА

21. Ауторитет и кредибилитет Суда у многоне зависи од квалитета судија и пресуда које доносе;

22. Висококвалификованост изабраних судија Суда зависи од квалитета кандидата предложених за избор од стране Парламентарне скупштине. Улога држава уговорница у предлагању кандидата највишег могућег квалитета је стога од пресудне важности за даљи успех Суда, као што је и висококвалитетан Секретаријат са правницима одабраним због њихових правничких способности и другог правног образовања из области права и судске праксе држава уговорница, који пружа немерљиву помоћ судијама Суда.

23. Одлуке Суда морају бити јасне и доследне. Тиме се унапређује правна сигурност, помаже домаћим судовима да тачније примене Конвенцију и помаже могућим подносицима да процене да ли им је захтев основан. Јасност и доследност су посебно важни у случајевима када се Суд бави питањима у вези са општим начелима. Доследност у примени Конвенције не захтева да све државе уговорнице примењују Конвенцију на истоветан начин. Суд је указао да разматра измену Пословника Суда тако што ће веће бити обавзно да уступи своју надлежност у случају када предвиди одступање од уобичајене праксе.

24. Стабилно судство унапређује доследност Суда. Стога је у начелу непожељно да било који судија служи мање од пуног мандата одређеног Конвенцијом.

25. Конференција стога:

а) Поздравља усвајање Смерница од стране Комитета министара за избор кандидата за место судије у Европском суду за људска права и охрабрује државе уговорнице у њиховом спровођењу;

б) Поздравља оснивање Саветодавног панела стручњака за кандидате за избор за судију Европског суда за људска права; примећује да је Комитет министара одлучио да преиспита рад Саветодавног панела након првобитног рока од три

године; и позива Парламентарну скупштину и Комитет министара да дискутују даље унапређење поступка за избора судија;

в) Поздравља кораке које Суд предузима у одржавању и побољшању високог квалитета својих одлука, посебно у настојању да се јасноћа и доследност одлука још више побољшају; поздравља дугогодишње уверење Суда да је у интересу правне сигурности, предвидивости и једнакости пред законом да без јаког разлога не треба да одступа од ранијих преседана; а посебно позива Суд да узме у обзир важност доследности у случајевима када се пресуде односе на аспекте једног истог питања да би се обезбедило да њихово кумулативно дејство и даље омогућава државама уговорницама поље слободне процене;

г) Имајући у виду кључну улогу коју има Велико веће у доследности судске праксе, закључује се да би члан 30 Конвенције требало изменити тако да се изузму речи „уколико се једна од странка у предмету успротиви“; позива Комитет министара да усвоји потребно средство за измене до краја 2013. године и да размотри да ли ће и неке накнадне измене бити потребне; такође охрабрује државе уговорнице да се уздрже од истицања примедби било ком предлогу за уступање од стране Већа док инструмент за измене не ступи на снагу;

д) Позива Суд да размотри да ли би састав Великог већа био побољшан укључивањем по службеној дужности (*ex officio*) потпредседика сваког одељења; и

ђ) Закључује да би члан 23 (став 2) Конвенције требало изменити тако да се замени старосна граница за судије захтевом да судије не смеју бити старије од 65 година на дан када њихов мандат почиње; и позива Комитет министара да усвоји потребно средство за измене до краја 2013. године.

Ђ. ИЗВРШАВАЊЕ ПРЕСУДА СУДА

26. Свака држава уговорница је преузела одговорност да се повинује коначним одлукама Суда у сваком предмету у коме је она страна у спору. Комитет министара се кроз надзор стара да одлуке Суда добију одговарајуће дејство, укључујући и примену општих мера ради решавања ширих системских проблема.

27. Комитет министара стога мора делотворно и непристрасно размотрити да ли су мере које је предузела држава уговорница решиле питање повреде. Комитет министара би требало да буде у могућности да спроведе делотворне мере према држави уговорници која не испуњава обавезе по члану 46 Конвенције. Комитет министара би требало да обрати посебну пажњу на повреде које откривају системски проблем на нивоу државе и требало би обезбедити да државе уговорнице брзо и делотворно спроведу „пилот пресуде“.

28. Комитет министара надгледа извршење пресуда чији број стално расте. Како се Суд бави потенцијално основаним представкама у случајевима који су у току, може се очекивати да ће се обим посла Комитета министара и даље повећавати.

29. Конференција стога:

а) Охрабрује државе уговорнице:

- I) да развију домаће капацитете и механизме ради обезбеђивања брзог извршавања пресуда суда, укључујући и спровођење Препоруке 2008 (став 2) Комитета министара, као и да размењују искуства у вези са тим;
- II) да саставе акционе планове за извршење одлука на најприступачнији могући начин, укључујући и објављивање на језицима тих држава ако то буде могуће; и
- III) да олакшају важну улогу државних парламената у критичком разматрању делотворности предузетих мера;

б) Понавља позив који су конференције у Интерлакену и Измиру упутиле Комитету министара да у потпуности примењује начело супсидијарности по коме државе уговорнице могу да бирају на који начин ће испунити обавезу по Конвенцији;

в) Позива Комитет министара да настави разматрање унапређење поступака ради обезбеђивања делотворног надзора над извршавањем одлука, поготово кроз:

- I) Изграђеније разматрање стратешких и системских питања на својим састанцима; и
- II) Већи публицитет својих састанака;

г) Позива Комитет министара да размотри да ли би делотворније мере биле потребне за државе које благовремено не извршавају пресуде Суда; и

д) Поздравља редовне извештаје Парламентарне скупштине и расправе у вези са извршавањем пресуда.

Ж. ДУГОРОЧНА БУДУЊНОСТ СИСТЕМА КОНВЕНЦИЈЕ И СУДА

30. Ова Декларација се односи на питања са којима се непосредно суочава Суд. Међутим, такође је битно да се обезбеди будућа делотворност система Конвенције. Да би се ово постигло, потребно је поступати у циљу предвиђања будућих изазова и развијати одређену визију будућности

Конвенције да би се будуће одлуке доносиле на благовремен и доследан начин.

31. Можда ће, у оквиру овог процеса, бити потребно да се процени суштинска улога и природа Суда. Дугорочни поглед мора обезбедити одрживост кључне улоге Суда у систему заштите и унапређивања људских права у Европи. Право појединца на подношење представке остаје камен темељац система Конвенције. Будуће реформе морају побољшати систем Конвенције у решавању случајева озбиљних повреда одмах и делотворно.
32. Делотворно спровођење Конвенције на нивоу државе ће дозволити Суду да, дугорочно посматрано, заузме усресређенију и одређенију улогу. Систем Конвенције мора подржати државе у преузимању њихове првенствене одговорности у спровођењу Конвенције на националном нивоу.
33. Делотворније спровођење Конвенције на националном нивоу би требало да омогући Суду да усмери своје напоре на озбиљне или раширеније повреде, системске и структуралне проблеме и важна питања тумачења и примене Конвенције што би довело до смањивања броја случајева за решавање и, следствено томе, доношења мањег броја пресуда.
34. Конференција у Интерлакену позвала је Комитет министара на процену у којој мери је спровођење Протокола бр. 14 и Акционог плана из Интерлакена побољшало положај Суда од 2012. године до 2015. године. Одређено је да би на основу ове процене Комитет министара до краја 2015. године требало да одлучи да ли постоји потреба за даљим деловањем. Он даље предвиђа да би Комитет Министара пре краја 2019. године требало да одлучи да ли су се усвојене мере показале довољним у обезбеђивању одрживог рада контролног механизма Конвенције и да ли су потребне дубље промене.
35. Конференција стога:
 - а) Поздравља поступак разматрања дугорочне будућности Суда започет на Конференцији у Интерлакену, а настављен на Конференцији у Измиру; и поздравља допринос неформалне конференције у Вилтон Парку овом разматрању;
 - б) Позива Комитет министара да до краја 2013. године одлучи о поступку по којем ће убудуће испуњавати свој мандат по овој и декларацијама усвојеним на Конференцији у Интерлакену и Конференцији у Измиру.
 - в) Позива Комитет министара, у смислу испуњавања свог мандата по декларацијама усвојеним на Конференцији у Интерлакену и Конференцији у Измиру, да размотри будућност система Конвенције обухватајући будуће изазове уживању права и слобода гарантованих Конвенцијом и начин на

који би Суд најбоље могао да испуњава своју двоструку улогу гарантовања права и слободе појединаца која нису обезбеђена на нивоу државе и ауторитативног тумачења Конвенције;

г) Предлаже да Комитет министара испуни овај задатак у овире постојећег устројства, истовремено обезбеђујући учешће и савете спољних стручњака, ако је потребно, ради пружања ширег распона стручности и олакшавања најпотпуније могуће анализе проблема и могућих решења;

д) Предвиђа да ће Комитет министара, као део свог задатка, извршити свеобухватну анализу могућности за будућу улогу и рад Суда, укључујући и анализу питања, како би се систем Конвенције суштински могао очувати у својој садашњој форми и размотрити дубље промене начина решавања по представкама у оквиру система Конвенције ради смањивања броја случајева које би Суд требало да обради.

ђ) Даље позива државе уговорнице, укључујући и Комитет министара да започну свеобухватно испитивање:

I) Поступка надзора над извршавањем одлука Суда и улоге Комитета министара у овом поступку; и

II) Пружања правичног задовољења подносиоцима по члану 41. Конвенције; и

ж) Као први корак, позива Комитет министара да заузме привремени став о овим питањима до краја 2015. године.

3. ОПШТЕ И КОНАЧНЕ ОДРЕДБЕ

36. Придруживање Европске уније Конвенцији ће побољшати доследну примену у вези са људским правима у Европи. Ова конференција стога са задовољством примећује напредак на припремању нацрта договора о придруживању Конвенцији и позива на брзо и успешно привођење овог посла крају.

37. Конференција такође са уважавањем примећује наставак разматрања започетог на конференцијама у Интерлакену и Измиру о могућности поједностављења поступка за измену одредби Конвенције о организационим питањима, било Статутом Суда, било новим одредбама Конвенције и позива на брзо и успешно привођење овог посла крају на начин којим би се водило рачуна о уставним уређењима држава уговорница.

38. У случају да одлуке које спроводе у дело ову Декларацију имају финансијског утицаја на Савет Европе, Конференција позива Суд и Комитет

министара да прецизно одреде што је раније могуће, имајући у виду буџетска начела Савета Европе и потребу да се води рачуна о буџету.

39. Конференција:

а) Позива Уједињено Краљевство као председавајуће да преда ову Декларацију и записник Конференције Комитету министара;

б) Позива државе уговорнице, Комитет министара, Суд и Генералног секретара Савета Европе да у потпуности спроведу у дело ову Декларацију;
и

в) Позива будуће председавајуће Комитететом министара да у будућности дају подстицај реформи Суда и примени Конвенције.